

Riktlinjer för etablering

Fotograf: Emma Remes

Dokumenttyp: Riktlinje
Beslutad av: Kommunstyrelsen
Ansvarig funktion: Kommunstyrelsen
Gäller för: Enköpings kommun
Gäller fr.o.m.: 2026-xx-xx
Gäller t.o.m.: Tillsvidare

Ärendenummer: KS2025/638

Datum: 2026-02-26

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Syfte och mål	4
2	Nulägesanalys Enköpings Näringsliv.....	5
2.1	Näringslivets struktur	5
2.2	Etableringsläge och attraktivitet.....	5
2.2.1	Geografiskt läge	6
2.2.2	Arbetsmarknad och tillgång till kompetens.....	6
2.2.3	Verksamhetsmark.....	7
2.2.4	Tillgång till el.....	7
2.3	Hållbar tillväxt.....	7
3	Samarbete för framgångsrikt etableringsarbete	9
3.1	Marknadsföring och uppsökande verksamhet	9
3.2	Intern och lokal samverkan	9
3.3	Planlagd verksamhetsmark.....	10
3.4	Effektiva processer	10
3.5	Mätning och uppföljning	10
4	Önskvärda effekter av näringslivsutveckling och tillväxt.....	11
5	Utvecklingsområden och branscher med stor potential för tillväxt	12
5.1	Lager och logistik	12
5.2	IT- och cybersäkerhet	13
5.3	Besöksnäring och småföretagande på landsbygd	13
5.4	Handel och service	14
5.5	Tillverkande småindustri	14
6	Källor	16

1 Inledning

Arbetet med att ta fram en riktlinje för kommunens arbete med företagsetablering utgår ifrån gällande Näringslivsprogram där etablering är ett av 6 utpekade fokusområden för näringslivsutveckling. Arbete har letts av näringslivsavdelningen och genomförts under 2025.

Till grund för arbetet med riktlinjen ligger statistik, SWOT-analys, intervjuer med lokala företag inom olika branscher, dialog med det lokala näringslivsrådet samt kommunala tjänstemän från olika förvaltningar, som medverkat till att identifiera och specificera en önskad strategisk förflyttning och effekter av Enköpings kommuns framtida etableringsarbete.

1.1 Syfte och mål

Riktlinjer för etablering hjälper kommunen att planera och genomföra en strukturerad och hållbar utveckling. Genom att ha tydliga riktlinjer kan kommunen säkerställa att nya etableringar sker på ett sätt som ligger i linje med långsiktiga planer och mål för Enköpings kommuns utveckling, tillfredsställer näringslivets och kommunens behov samt bidrar till en långsiktigt hållbar tillväxt och önskvärda effekter.

2 Nulägesanalys Enköpings Näringsliv

2.1 Näringslivets struktur

Enköping har ett brett, småskaligt och entreprenörsdrivet näringsliv med 7467 registrerade företag (2025) varav 5081 är aktiva. Av dessa är 99,6% små företag med färre än 50 anställda och 9 av 10 företag har färre än 10 anställda. Cirka hälften av företagen är verksamma på landsbygden och i kransorterna.

Majoriteten av företagen i kommunen är verksamma inom följande branscher:

- Jordbruk, skogsbruk och fiske
- Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik
- Bygg

Den breda branschmixen är i sig en styrka, som bidrar till att näringslivet i Enköping har klarat sig relativt väl över tid och i oroliga tider av pandemi och lågkonjunktur m.m. Det utgör en god grund för snabb återhämtning när konjunkturen vänder och goda förutsättningar för långsiktig hållbar tillväxt.

Näringslivet skapar cirka 12 400 arbetstillfällen och genererar 3,8 miljarder i skatteintäkter till kommunen. I Enköpings kommun står småföretagen för 28 % av de kommunala skatteintäkterna.

2025 registrerade sig cirka 300 nya företag. En del av dessa utgörs av ombildningar, det vill säga när företag byter bolagsform från enskild firma till aktiebolag.

En företagsetablering som genererar 100 arbetstillfällen där alla bor i Enköping ger cirka 8,9 miljoner per år i skatteintäkter till Enköpings kommun.

2.2 Etableringsläge och attraktivitet

Enköping befinner sig i ett tydligt tillväxtskede med en stadig ökning av både invånarantal och företagsetableringar. Den positiva utvecklingen

kan förklaras av kommunens attraktiva geografiska läge, goda kommunikationer för gods och persontrafik, närheten till en stor arbetsmarknad och kompetens. Dessa faktorer tillsammans ger förutsättningar för ett gott företagsklimat som gynnar näringslivets tillväxt och konkurrenskraft. Sammantaget bidrar detta till kommunens attraktionskraft för boende, företagande och besökare.

Enköpings landsbygd är en attraktiv plats för inflyttare som vill driva till exempel gårdsverksamheter och/eller småskalig besöksnäring där läget med närheten till många besökare och stora marknader skapar en möjlighet att leva och driva företag på landsbygden.

2.2.1 Geografiskt läge

Enköpings geografiska läge mitt i Mälardalen har en strategiskt viktig konkurrensfördel. Med direkt tillgång till E18, riksvägarna 55 och 70 samt närheten till Stockholm Arlanda flygplats finns utmärkta kommunikationsmöjligheter för såväl gods som persontrafik.

I dagsläget pendlar cirka 5500 personer dagligen in till Enköping för arbete och cirka 8 500 personer pendlar ut. Utpendlarna utgör en viktig målgrupp för det lokala arbetslivet som är i behov av kompetens för att kunna växa och utvecklas. Närheten till flera större städer såsom Stockholm, Uppsala och Västerås och en stor marknad med över 3,5 miljoner invånare gör Enköping attraktiv för företagsetableringar och näringsliv.

2.2.2 Arbetsmarknad och tillgång till kompetens

Tillgången till kompetens och högutbildad arbetskraft är en annan viktig fördel för Enköping. Inom 1,5 timmes radie finns tre universitet – Statens Lantbruksuniversitet (SLU), Mälardalens Universitet (MDU) och Uppsala universitet (UU), som alla bidrar till en stark regional kompetensförsörjning. Därtill finns yrkeshögskoleutbildningar i Enköping med efterfrågad spetskompetens som matchar företagens behov, exempelvis IT-säkerhetsingenjör och gröna utbildningar som till exempel cirkulär odlingsutvecklare och trädgårdsmästare. Enköpings har också en väl utbyggd grundskola och gymnasieskola som skapar goda förutsättningar för långsiktig kompetensförsörjning.

Efterfrågan på kompetens som matchar arbetslivets behov är en utmaning där näringsliv och det offentliga behöver samarbeta för att kunna rekrytera och behålla relevant kompetens lokalt. Natos kommande etablering i Enköping förstärker behovet av samarbete för att tillgodose arbetslivets samlade behov även när det gäller lokal service och mottagande.

Det gör också behovet av hotellkapacitet, bostäder, infrastruktur, handel och service.

2.2.3 Verksamhetsmark

Efterfrågan på planlagd verksamhetsmark är stor i Enköping, särskilt med närhet till de stora transportvägarna E18 och väg 55. Samtidigt finns en utmaning i att tillgången till planlagd mark är begränsad, vilket riskerar att fördröja och i värsta fall hindra nya etableringar och tillväxtmöjligheter för befintliga företag i kommunen. Här krävs ett långsiktigt strategiskt arbete och samarbete mellan kommunen och de privata markägarna för att tillgodose nuvarande och kommande behov.

2.2.4 Tillgång till el

Tillgången till el handlar inte enbart om hur mycket el som produceras, utan i hög grad om elnätets kapacitet och möjligheten att leverera tillräcklig effekt där och när den behövs. I dag finns det begränsningar i elnätets kapacitet i Enköping och i regionen som helhet, vilket innebär att det inte alltid är möjligt att tillföra mer el vid ökad efterfrågan.

Dessa begränsningar påverkar bland annat möjligheterna till nyetableringar, utbyggnad av bostäder samt utvecklingen av ladd infrastruktur för eldrivna transporter. För att säkerställa en långsiktig trygg och konkurrenskraftig tillgång till el krävs därför planering i god tid och samverkan mellan kommun, nätägare och andra berörda aktörer.

2.3 Hållbar tillväxt

Etableringsarbetet i Enköpings kommun ska bedrivas på ett sätt som beaktar kommunens hållbarhetsmål och bidrar till en långsiktig hållbar tillväxt – ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Mål om minskade utsläpp, ökad andel förnybar energi, hållbara transporter och en god livsmiljö ska därför vara vägledande vid planering och prövning av nya etableringar. Etableringar som bidrar till energieffektivitet, klimatsmarta lösningar, cirkulära affärsmodeller och social inkludering ska särskilt uppmuntras.

Genom tidig dialog, strategisk planering och samverkan mellan kommunen, näringslivet och andra samhällsaktörer skapas goda förutsättningar för ett växande och hållbart Enköping, där företagande, miljö och människor utvecklas i balans.

3   Samarbete för framgångsrikt etableringsarbete

3.1   Marknadsföring och uppsökande verksamhet

Konkurrensen om etableringar är stor mellan kommuner och regioner men även internationellt. Det krävs ett strategiskt marknadsföringsarbete av Enköpings erbjudande som plats, ett nära samarbete mellan kommun, företag, organisationer och regioner för att Enköping ska lyckas nå ut och kunna attrahera potentiella önskvärda etableringar. En marknadsplan utarbetas med tydliga mål och prioriterade målgrupper samt kommunikationsplan för att nå rätt bransch och målgrupp.

Vi kommer att arbeta mer proaktivt med uppsökande arbete och bearbetning av prioriterade företag och branscher vi ser som särskilt attraktiva för Enköpings utveckling och som bidrar till önskade effekter av etablering. Vi ska samverka med befintligt näringsliv, företagarorganisationer och kluster för att tillsammans marknadsföra Enköping som en attraktiv plats för företagsetableringar och tillväxt.

3.2   Intern och lokal samverkan

En intern samverkansgrupp ska säkerställa att etableringsprocessen blir effektiv och håller hög servicenivå till kunden. Tidig dialog, gemensamma prioriteringar och hög nivå av service är en viktig del i ett framgångsrikt etableringsarbete.

Vidare ska samverkan ske med lokala fastighetsägare, markägare och befintligt näringsliv för att tillsammans kunna tillgodose näringslivets och andra aktörers behov.

3.3 Planlagd verksamhetsmark

Tillgång till planlagd verksamhetsmark är en avgörande faktor för att möjliggöra både nya företagsetableringar och expansion av befintliga företag i Enköpings kommun. För att möta de krav och möjligheter som större etableringar innebär, samt för att stödja lokala företagstillväxt, behöver kommunen arbeta långsiktigt och strategiskt med markfrågor.

I dagsläget är tillgången till kommunalägd verksamhetsmark begränsad. Det innebär att en nära dialog och samverkan med privata markägare är särskilt viktig för att kunna hänvisa intressenter till lämpliga etableringslägen och skapa goda förutsättningar för nya verksamheter. Samtidigt ska kommunen verka för att ta fram mer kommunalägd planlagd verksamhetsmark, vilket ger ökad råddighet och möjlighet att snabbt erbjuda attraktiva och väl belägna tomter.

Vid planering av ny verksamhetsmark ska förutsättningar för infrastruktur beaktas tidigt i processen.

3.4 Effektiva processer

Att arbeta med effektiva processer är viktigt för att göra det lättare och snabbare för företag att etablera sig i Enköping. Genom att ständigt förbättra våra arbetssätt och använda digitala lösningar kan vi minska väntetider, undvika onödig byråkrati och ge bättre service. Det gör kommunen mer attraktiv för nya företag och bidrar till en positiv utveckling för hela samhället.

3.5 Mätning och uppföljning

För att säkerställa att vi uppnår önskade resultat är det viktigt att mäta och följa upp effekterna av etableringsarbetet.

Resultatet och analysen av den ska ligga till grund för kommande insatser och aktiviteter.

4 Önskvärda effekter av näringslivsutveckling och tillväxt

En positiv näringslivsutveckling är en avgörande förutsättning för Enköpings långsiktiga tillväxt. Genom att attrahera etableringar och verksamheter som stärker kommunens näringslivsstruktur, kompetensförsörjning och hållbarhet, är målsättningen att uppnå följande effekter:

- **Ökad sysselsättning**
Etableringar och växande företag skapar fler arbetstillfällen, både direkt inom företagen och indirekt i kringliggande branscher och för andra verksamheter.
- **Högre skatteintäkter**
När fler arbetar och långsiktigt hållbara företag etableras stärks kommunens skatteunderlag, vilket ger ökade resurser till skola, vård, omsorg och infrastruktur, vår gemensamma välfärd.
- **Ökad inflyttning och bostadsefterfrågan**
Attraktiva arbetsgivare lockar nya kommuninvånare som vill bo nära sitt arbete, vilket stimulerar bostadsbyggande och lokal konsumtion.
- **Stärkt lokal ekonomi**
Lokala företag bidrar till den lokala ekonomin genom inköp av varor, tjänster och kringservice som gynnas andra verksamheter och skapar ekonomisk tillväxt i kommunen.
- **Innovation och utveckling**
Etableringar av företag inom högteknologi, innovation och utveckling bidrar till att stärka kommunens konkurrenskraft och framtidssäkra utvecklingen även för andra företag.
- **Ökad samverkan och samhörighet**
Samverkan och erfarenhetsutbyte i olika nätverk och mötesforum bidrar till att stärka dialogen mellan företag, kommun och civilsamhälle.

5 Utvecklingsområden och branscher med stor potential för tillväxt

Utifrån de SWOT-analyser som genomförts och som finns redovisade i bilagan, ser vi att Enköpings kommun har särskilt goda förutsättningar för tillväxt inom vissa områden. För att på bästa sätt bidra till kommunens utveckling och nå önskade effekter bedömer vi att den största potentialen för framtida etableringar finns inom följande branscher:

- Lager och logistik
- IT- och cybersäkerhet
- Besöksnäring och småföretagande på landsbygden
- Handel och service
- Tillverkande småindustri

5.1 Lager och logistik

SWOT-analysen visar att Enköping har flera starka konkurrensfördelar för lager och logistik. Kommunens strategiska läge i Mälardalen, med närhet till Stockholm, Uppsala och Västerås, ger god tillgång till stora marknader och arbetskraft. Närheten till goda kommunikationer, flyg, järnväg, sjöfart och vägnät skapar effektiva förutsättningar för logistik och transporter. Natos kommande etablering stärker ytterligare Enköpings attraktivitet och bidrar till en ökad efterfrågan på logistik- och säkerhetsrelaterade verksamheter.

Tillsammans med en stark branschnärvaro och samverkan inom Enköping Stockholm Logistikhub samt en arbetsmarknad som rymmer både låg- och högutbildad kompetens finns goda förutsättningar för långsiktig utveckling.

5.2 IT- och cybersäkerhet

SWOT-analysen visar att Enköping har starka förutsättningar att utvecklas inom IT- och cybersäkerhet. Ledningsregementets närvaro ger tillgång till hög kompetens, avancerad teknik och etablerade nätverk inom säker kommunikation och cyberförsvar.

Den stabila och växande efterfrågan på IT-säkerhet inom både offentlig och privat sektor skapar goda möjligheter för långsiktig tillväxt. Kommunens strategiska läge i Mälardalen, med närhet till andra IT-kluster, universitet och forskningsmiljöer, stärker ytterligare förutsättningarna att attrahera företag och kompetens. Genom aktiv samverkan mellan kommunen och branschaktörer, bland annat via rekryteringsmässor och kampanjen "Jobba på hemmaplan", finns goda möjligheter att öka kännedomen om branschen och locka rätt kompetens.

5.3 Besöksnäring och småföretagande på landsbygd

SWOT-analysen visar att Enköping har starka förutsättningar för att utveckla besöksnäring och småföretagande på landsbygden. Kommunen erbjuder en attraktiv natur- och kulturmiljö med Mälaren, skärgård, gårdar, naturreservat, slott och historiska miljöer som skapar goda möjligheter för turism, upplevelser och rekreation.

Det finns många engagerade småföretagare och lantbrukare med vilja att utveckla besöksmål och lokala produkter, vilket bidrar till jobbskapande – inte minst genom att många unga får sitt första arbete inom branschen.

Närheten till storstadsregioner som Stockholm, Uppsala och Västerås gör området särskilt attraktivt för dagsbesök, weekendresor samt konferenser och möten.

Lokalproducerad mat, gårdsbutiker och evenemang stärker intresset för hållbar turism, och starka lokala nätverk och samverkansinitiativ, såsom Fjärdhundraland, Leader och Lantmännens riksförbund, bidrar till samordning och utvecklingskraft.

5.4 Handel och service

SWOT-analysen visar att handel och service i Enköping präglas av unika och personliga butiker, restauranger och tjänsteföretag som bidrar till lokal identitet och stärker attraktionskraften.

Närheten till Enköpings kända parker, hamnområdet och andra besöksmål lockar besökare och skapar förutsättningar för lokal handel och besöksnäring. En mångfald av småföretag bidrar till liv och rörelse i stadskärnan, kransorter och på landsbygden samt skapar viktiga arbetstillfällen, inte minst för många unga. Det strategiska läget nära storstadsregionerna Stockholm, Uppsala och Västerås gör kommunen attraktiv för besökare och kompletterande etableringar.

5.5 Tillverkande småindustri

SWOT-analysen visar att tillverkande småindustrin i Enköping har en viktig roll i de lokala och regionala värdekedjorna och fungerar ofta som underleverantör till större industrier i Mälardalen. Närheten till kunder, samarbetspartners och andra industrikuster skapar goda förutsättningar för effektiva samarbeten och korta ledtider. Enköping har en lång industriell tradition inom tillverkning, med rötter i Bahco, vilket har bidragit till att bygga upp starkt industrikunnande, teknisk kompetens och en industriell kultur som fortfarande präglar mycket av näringslivet.

5.6 Grundförutsättningar för näringslivsutveckling för att nå önskade effekter

För att nå de önskade effekterna krävs att vissa grundläggande förutsättningar finns på plats. Dessa är avgörande för kommunens förmåga att attrahera rätt etableringar, stärka företagsklimatet och skapa långsiktig, hållbar tillväxt. I Näringslivsprogrammet har vi identifierat dessa.

Grundläggande förutsättningar är:

- **Tillgång till kompetens** genom ett fungerande utbildningssystem, möjligheter till kompetensutveckling och attraktivitet för inflyttning.

- **Infrastruktur och kommunikationer**, inklusive vägar, kollektivtrafik, digital infrastruktur samt tillgång till el och energi.
- **Mark, lokaler och bostäder** i rätt omfattning, lägen och kvalitet för både företag och arbetskraft.
- **Ett företagsvänligt klimat** med serviceinriktad organisation, tydliga och effektiva processer samt ett positivt förhållningssätt till företagande.
- **Samverkan och nätverk** mellan företag, kommun, utbildningsaktörer och civilsamhälle.
- **En attraktiv plats att leva och verka på** med god livsmiljö, service, trygghet och ett starkt platsvarumärke.

6 Källor

- Intervjuer med tjänstemän och företagare
- Bisnis Analys, analys och rapporter
- Företagarna, artiklar och statistik
- Svenskt Näringsliv (2024–2025), rapporter och publikationer